

کنفرانس بین المللی عمران، معماری و مدیریت توسعه شهری در ایران
تهران - دانشگاه تهران
آذر ماه ۱۳۹۷

بررسی معماری و نقوش هندسی مسجد کبود تبریز

۱- مهروش کاظمی شیشوان* ۲- زهرا خردمند نهند

۱- هییت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شبستر

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسکو

چکیده

با توجه به اهمیت بناهای تاریخی باید به حفظ و طرحهای داخلی این بناها نیز توجه داشت، یکی از نکات با اهمیت فضاهاى داخلی تزئینات و نقشهای گرافیکی میباشد، یکی از این بناهای با ارزش مسجد کبود تبریز است، بنای تاریخی، مذهبی مسجد کبود از آثار ارزشمند دوره قراقویونلو، می باشد که به دستور جهانشاه بن قره یوسف و به سر کاری عزالدین قاپوچی بنا گردیده است. ساختمان آن باستناد کتیبه برجسته سردر به سال ۸۷۰ هجری قمری به اتمام رسیده است. بنای اصلی در مقام مسجد مقبره، و دارای صحن وسیعی که در آن مجموعه ای از ساختمانها از جمله مدرسه، حمام، خانقاه، کتابخانه و ... ساخته شده بود که متأسفانه آثاری از آنها به جا نمانده است. خصوصیت بارز و شهرت وافر مسجد کبود در کنار معماری ویژه تلفیقی و اعجاب انگیز آن بیشتر به خاطر کاشیکاری معرق، تلفیق آجر و کاشی، اجرای نقوش پرکار در حد اعجاز آن می باشد که زینت بخش سطوح داخلی و خارجی بنا بوده و با توجه به این عظمت و زیبایی فوق العاده لقب فیروزه اسلام یافته است. در متن کتیبه برجسته سردر باشکوه و پرنقش نگار آن، عمارت مظفریه و نیز نام نعمت الله ابن البواب، خطاط و احتمالاً طراح نقوش که از هنرمندان برجسته خوشنویسی آذربایجان بود، درج شده است. حال با توجه به شرح موضوع و توضیح مختصری از بنا در ادامه به بررسی این ویژگی میپردازیم.

کلمات کلیدی: مسجد کبود، تزئینات، گرافیکی، تاریخی، ارزش